



Universiteit  
Leiden  
The Netherlands

## **Edelen in Zeeland : macht, rijkdom en status in een laatmiddeleeuwse samenleving**

Steensel, A. van

### **Citation**

Steensel, A. van. (2010, June 23). *Edelen in Zeeland : macht, rijkdom en status in een laatmiddeleeuwse samenleving*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/15719>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/15719>

**Note:** To cite this publication please use the final published version (if applicable).

## Curriculum Vitae

Arie van Steensel werd op 10 juli 1982 geboren te Utrecht. In 2000 deed hij VWO eindexamen aan het Wartburg College te Rotterdam. Hij studeerde vervolgens Geschiedenis aan de Universiteit Leiden, waar hij in 2005 met lof het doctoraalexamen behaalde. In 2007 rondde hij aan dezelfde instelling zijn doctoraal Wijsbegeerte af. Vanaf 2005 tot 2009 was hij werkzaam aan het Instituut voor Geschiedenis te Leiden als promovendus in het kader van het NWO-onderzoeksproject *Burgundian Nobility. Princely Politics and Noble Families, ca. 1425-1525*. In deze periode was hij tevens redacteur van het historisch tijdschrift *Leidschrift* en bestuurslid van het Promovendi Netwerk Nederland. In 2010 werd hij aangesteld als onderzoeker aan de Universiteit Utrecht, waar hij als auteur meewerkt aan de nieuwe *Geschiedenis van Zeeland*.

## Stellingen

1. Vanuit een regionale invalshoek laat de middeleeuwse geschiedenis van de adel zich kenmerken als een periode van geleidelijke herstructurering. Deze typering corrigeert het institutionele en stedelijke perspectief in de historiografie over de adel in de Nederlanden, dat onevenredig zwaar de nadruk legt op de aansprekende thema's van economische crisis, sociale mobiliteit en staatsdienst.
2. In de vijftiende eeuw verzetten de Zeeuwse edelen zich niet tegen de gelijkberechtiging van de zonen volgens het feodale erfrecht, maar tegen het ontbreken van mogelijkheden voor andere familieleden om bij ontstentenis van mannelijk nageslacht leengoederen te erven.
3. De integratie van Zeeland in de Bourgondisch-Habsburgse personele unie gaf een sterke impuls aan de interregionale mobiliteit van de edelen. Dit leidde tot het ontstaan van nieuwe bovenregionale adelsnetwerken. In de landen, verenigd onder dezelfde leenheer, kregen reeds bestaande adellijke reproductiestrategieën een nieuwe politieke dimensie.

Vgl. F. Buylaert, 'La noblesse et l'unification des Pays-Bas. Naissance d'une noblesse bourguignonne à la fin du Moyen Âge?', *Revue Historique* 653 (2010) 3-25.

4. In Zeeland hield de toenemende aandacht voor afstamming en de representatie van het voorgeslacht in mannelijke en vrouwelijke lijn in de zestiende eeuw geen verband met de feodalisering van het adellijk bezit, maar met veranderingen in de wijze waarop edelen zich in sociaal opzicht onderscheidden van niet-edelen.

Vgl. J. Morsel, 'Das Geschlecht als Repräsentation. Beobachtungen zur Verwandtschaftskonstruktion im fränkischen Adel des späten Mittelalters' in: A. von Hülsen-Esch en O.G. Oexle red., *Die Repräsentation der Gruppen. Texte – Bilder – Objekte* (Göttingen 1998) 259-325.

5. De veronderstelling van Robert Brenner dat er in het laatmiddeleeuwse Zeeland nauwelijks sprake was van grondbezit door boeren is onjuist. Zij waren de belangrijkste landeigenaren in het graafschap.

Zie: R.P. Brenner, 'The Low Countries in the transition to capitalism' in: P.C.M. Hoppenbrouwers en J.L. van Zanden red., *Peasants into farmers? The transformation of rural economy and society in the Low Countries (Middle Ages-19th century) in light of the Brenner debate* (Turnhout 2001) 274-338, aldaar 320-322.

6. Voor een goed begrip voor het functioneren van publieke diensten in de vroegmoderne steden moet meer aandacht worden besteed aan de middeleeuwse oorsprong van deze collectieve voorzieningen.

Vgl. M. van der Heijden et al. red., *Serving the Urban Community. The Rise of Public Facilities in the Low Countries* (Amsterdam 2009).

7. De debatten en reacties die de werken van de historicus Götz Aly in Duitsland losmaken, tonen aan hoezeer historici moeite kunnen hebben met het onder ogen zien van hun eigen verleden.
8. De these van het einde van de geschiedenis wordt niet weersproken door een proliferatie van historische studies.
9. Recente initiatieven zoals het Graduate Programme, het 1000 PhD's-Project en het programma Promoties in de Geesteswetenschappen, gericht op het verhogen van het aantal promotieplaatsen, zijn lovenswaardig maar missen hun doel. Er ontbreekt namelijk een langetermijnvisie op de vraag waarvoor deze promovendi worden opgeleid.
10. Het klimaatvraagstuk is relatief zolang het gezien wordt als een probleem met technische oplossingen.
11. Een hedendaagse promotieplechtigheid heeft meer weg van een hoofse *pas d'armes* dan van een ridderlijke *joust*.